Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

par noteikumiem par informāciju elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem

2026. gada 5. oktobrī
Rīga

Skanstes iela 25
Rīga, LV-1013
Latvija

T: +371 67097200
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums 3

II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība 3

1) Pamatojums 3

2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas ..... **Kļūda! Grāmatzīme nav definēta.**

3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt .. 5

4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt ..... **Kļūda! Grāmatzīme nav definēta.**

Pielikumā:

Lēmuma projekts "Noteikumi par informāciju elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem".

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 32. panta ceturto daļu un Enerģētikas likuma 107.[1] panta ceturto daļu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) nosaka, kāda informācija un cik lielā apjomā elektroenerģijas un dabasgāzes tirgotājam jāietver galalietotājam izsniedzamajos rēķinos un informatīvajos materiālos. Regulators 2020. gada 3. decembrī pieņēma lēmumu Nr. 1/16 "Noteikumi par informāciju elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem" (turpmāk – Noteikumi), nosakot minimālo informācijas apjomu, kas elektroenerģijas un dabasgāzes tirgotājam jāietver galalietotāju rēķinos un informatīvajos materiālos.

Ņemot vērā minēto un nepieciešamību transponēt Noteikumos vairākās Eiropas Savienības direktīvās[1][2][3] (turpmāk kopā – Direktīvas) noteikto prasību minimumu attiecībā uz galalietotāju rēķiniem un rēķinu informāciju, Regulators ir izstrādājis lēmuma projektu "Noteikumi par informāciju elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem" (turpmāk – Noteikumu projekts).

Konsultāciju dokumenta mērķis ir informēt sabiedrību un uzzināt ieinteresēto personu viedokli par Regulatora izstrādāto Noteikumu projektu.

Noteikumu projekta plānotais spēkā stāšanās laiks – 2027. gada 1. janvāris.

Priekšlikumus un komentārus par Noteikumu projektu lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, nosūtot uz Regulatora oficiālo elektronisko adresi (e-adresi) vai uz elektroniskā pasta adresi: sprk@sprk.gov.lv, līdz 2026. gada 20. oktobrim.

Regulatora sagatavotais Noteikumu projekts ir pievienots šā konsultāciju dokumenta pielikumā.

II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Noteikumu projekts ir izstrādāts, lai aktualizētu prasības elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem sniedzamajai informācijai, nodrošinot to atbilstību Eiropas Savienības tiesību aktu prasībām un vienlaikus padarot tirgotājiem un galalietotājiem informācijas sniegšanas kārtību skaidrāku un pārskatāmāku.

Izstrādājot Noteikumu projektu, dabasgāzes jomā ir pārņemtas prasības, kas noteiktas Direktīvas Nr. 2023/1791 VIII pielikumā "Minimālās prasības attiecībā uz rēķinu izrakstīšanu un uz faktiskā dabasgāzes patēriņa balstītu rēķina informāciju" un Direktīvas Nr. 2024/1788 I pielikumā "Prasību minimums rēķiniem un rēķinu informācijai attiecībā uz dabasgāzi un ūdeņradi", savukārt elektroenerģijas jomā – Direktīvas Nr. 2019/944 I pielikumā "Prasību minimums rēķiniem un rēķinu informācijai" noteiktās prasības. Attiecīgi Noteikumu projektā ir precizētas un papildinātas prasības attiecībā uz rēķiniem un rēķinu informāciju, nodrošinot direktīvās noteiktā prasību minimuma pilnīgu pārņemšanu.

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Direktīva Nr. 2019/944 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (turpmāk – Direktīva Nr. 2019/944)

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 13. septembra Direktīva (ES) 2023/1791 par energoefektivitāti un ar ko groza Regulu (ES) 2023/955 (pārstrādāta redakcija) (turpmāk – Direktīva Nr. 2023/1791)

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 13. jūnija Direktīva (ES) 2024/1788 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgās gāzes, dabasgāzes un ūdeņraža iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu (ES) 2023/1791 un atceļ Direktīvu 2009/73/EK (pārstrādāta redakcija) (turpmāk – Direktīva Nr. 2024/1788)

Direktīvas paredz prasības galalietotāju aizsardzībai, nodrošinot tiem iespēju saņemt skaidru un pārredzamu informāciju par enerģijas cenu, tās komponentēm, faktisko patēriņu un iespējām to salīdzināt ar vēsturiskajiem patēriņa datiem un vidējā (normalizētā) lietotāja patēriņu. Galalietotājam jābūt iespējai piekļūt saviem patēriņa datiem un ar noteiktu regularitāti saņemt informāciju, lai varētu efektīvi kontrolēt un regulēt savu enerģijas patēriņu.

Lai nodrošinātu efektīvāku Noteikumu prasību piemērošanu un uzlabotu to uztveramību, ir pārskatīta un pilnveidota Noteikumu struktūra. Tirgotājiem noteiktās prasības strukturētas pa nozarēm, atsevišķi izdalot elektroenerģijas un dabasgāzes nozares, kā arī abām nozarēm kopīgās prasības. Katras nozares ietvaros prasības ir strukturētas atbilstoši informācijas sniegšanas veidam, nodalot rēķinā un rēķina informācijā, informatīvajos materiālos un pēc galalietotāja pieprasījuma sniedzamo informāciju. Šāda pieeja ļauj skaidri identificēt konkrētajai nozarei piemērojamās prasības, kā arī novērst prasību dublēšanos.

Direktīvas Nr. 2019/944 un Nr. 2024/1788 skaidri nošķir informāciju, kas jāiekļauj rēķinā un rēķina informācijā, no informācijas, kas galalietotājam sniedzama pēc pieprasījuma. Savukārt Direktīva Nr. 2023/1791 īpaši uzsver informācijas par energoefektivitāti sniegšanu rēķinos vai individuālām vajadzībām pielāgotās tīmekļvietnēs.

Salīdzinājumā ar spēkā esošo regulējumu vairākas prasības, kas līdz šim bija noteiktas kā informācija, kuru tirgotājs nodrošina pēc galalietotāja pieprasījuma vai informatīvajos materiālos, Noteikumu projektā ir pārceltas uz rēķinā iekļaujamo informāciju. Tādējādi galalietotājam būtiskā informācija par faktisko patēriņu un tā salīdzinājumu, energoefektivitātes veicināšanas iespējām, tirgotāja maiņas iespējām, tirgotāja maiņas kodu vai objekta unikālo identifikācijas kodu, kā arī tiesībām uz ārpustiesas strīdu izšķiršanu turpmāk tiks sniegta kopā ar rēķinu, nevis tikai pēc galalietotāja pieprasījuma. Šāda pieeja atbilst direktīvās noteiktajam principam, ka būtiskā informācija par patēriņu, cenu, tirgotāja maiņu un galalietotāja tiesībām ir jānodrošina rēķinā vai rēķina informācijā.

Vienlaikus Noteikumu projektā rēķinā ietvertās informācijas saturs ir papildināts ar jaunām prasībām, piemēram:

- norāde, kur pieejama informācija par enerģijas cenu salīdzināšanas rīkiem;
- norāde, kur pieejama informācija par enerģijas patēriņa salīdzināšanas datiem;
- finansiālā pamatinformācija jānorāda atsevišķi no pārējām rēķina daļām;
- ja līgums paredz produkta, cenas vai atlaides izmaiņas nākotnē, rēķinā jānorāda informācija par izmaiņām un piemērošanas datums, u. c.

Noteikumu projektā ir saglabāta galalietotāja iespēja pēc pieprasījuma saņemt detalizētus vēsturiskā patēriņa datus. Noteikumu projektā precizēts arī sniedzamo datu apjoms, paredzot kumulatīvos datus par vismaz iepriekšējiem 36 mēnešiem un detalizētus datus atbilstoši patēriņa laikam par vismaz iepriekšējiem 24 mēnešiem, ja attiecīgie dati ir pieejami.

Precizētas arī prasības attiecībā uz rēķinu un rēķina informācijas sniegšanas biežumu, ņemot vērā, vai patēriņa dati tiek vai netiek nolasīti attālināti. Tādējādi tiek nodrošināts, ka galalietotājs ar noteiktu regularitāti saņem informāciju par faktisko patēriņu un izmaksām, lai varētu savlaicīgi kontrolēt un regulēt savu enerģijas patēriņu.

Līdz ar to Noteikumu pārstrukturēšanas mērķis nav tikai tehniski pārkārtot esošās prasības, bet arī izveidot skaidru un galalietotājam saprotamu informācijas sniegšanas sistēmu, kurā ir nepārprotami nošķirts, kāda informācija galalietotājam ir jāsaņem kopā ar rēķinu, kāda informācija tiek sniegta informatīvajos materiālos un kādi detalizēti dati ir pieejami pēc galalietotāja pieprasījuma. Tas vienlaikus veicina enerģijas cenu un patēriņa informācijas pārredzamību, kā arī uzlabo galalietotāju iespējas kontrolēt enerģijas patēriņu un izmaksas.

Ņemot vērā, ka Noteikumu projekts ietver apjomīgas izmaiņas un Noteikumu grozīšana pa atsevišķiem punktiem būtu tehniski sarežģīta un nepārskatāma, Regulators ar šo Noteikumu projektu paredz Noteikumus izdot jaunā redakcijā.

2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas

Noteikumu projekta izstrādē netika iesaistītas citas institūcijas vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji.

3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Noteikumu projektā ietvertais regulējums ietekmēs gan elektroenerģijas un dabasgāzes tirgotājus, gan galalietotājus, kuri patērē elektroenerģiju un dabasgāzi.

4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Noteikumu projekta prasības nodrošina, ka elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotāji iegūs pilnīgāku un plašāku informāciju par saņemto elektroenerģijas un dabasgāzes piegādes pakalpojumu. Jaunajā redakcijā daļa informācijas, kas līdz šim atsevišķos gadījumos bija pieejama pēc lietotāja pieprasījuma, turpmāk būs norādāma rēķinā. Tas galalietotājiem atvieglos būtiskas informācijas par saņemto energoapgādes pakalpojumu iegūšanu, jo nepieciešamā informācija būs pieejama rēķinā vai kopā ar to, tādējādi samazinot nepieciešamību to atsevišķi pieprasīt vai meklēt citos informācijas avotos.

Savukārt elektroenerģijas un dabasgāzes tirgotājiem būs jāpielāgo rēķinu sagatavošanas un informācijas uzskaites sistēmas, rēķinu veidnes un ar norēķiniem saistītie informācijas aprites procesi, lai nodrošinātu Noteikumu projektā paredzētās informācijas iekļaušanu rēķinos, papildinot tos ar jaunām pozīcijām vai norādēm par vietu, kur pieejama attiecīgā informācija. Līdz ar to ir iespējamas administratīvās un tehniskās izmaksas, kas saistītas ar informācijas sistēmu un rēķinu formātu pielāgošanu. Izmaksu apmērs būs atkarīgs no konkrētā tirgotāja izmantotajām informācijas sistēmām un rēķinu sagatavošanas risinājumiem.

Atsevišķu jaunu vai precizētu prasību ieviešana tirgotājiem var radīt papildu administratīvo slogu. Vienlaikus jāņem vērā, ka būtiska daļa informācijas sniegšanas prasību jau ir noteikta spēkā esošajā regulējumā (Noteikumos) un tirgotāji jau piemēro tās praksē, kā arī paredzēts periods prasību integrēšanai tirgotāja sistēmās (prasības nestāsies spēkā uzreiz pēc to apstiprināšanas). Ņemot vērā samērīguma (proporcionalitātes) principu, konstatējams, ka šādu prasību ieviešana galalietotājiem radīs būtisku ieguvumu – plašākas un ērtāk pieejamas informācijas nodrošināšanu par saņemto pakalpojumu, tā izmaksām un norēķiniem. Ņemot vērā minēto, kopējā potenciālā ietekme uz tirgotājiem vērtējama kā nebūtisks administratīvā sloga palielinājums, vienlaikus nodrošinot galalietotājiem lielāku informācijas pieejamību un pārskatāmību.

Lai nodrošinātu elektroenerģijas un dabasgāzes tirgotājiem pietiekamu laiku nepieciešamo tehnisko risinājumu izstrādei, testēšanai un ieviešanai, Noteikumu projekta stāšanās spēkā ir paredzēta 2027. gada 1. janvārī, tādējādi nodrošinot tirgotājiem aptuveni divu mēnešu pārejas periodu informācijas sistēmu un rēķinu formātu pielāgošanai.

Priekšsēdētāja A. Ozola

* DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

[Datums] Nr. __

(prot. Nr.__, __.p)

Noteikumi par informāciju elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem

Izdoti saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 32. panta ceturto daļu un Enerģētikas likuma 107.[1] panta ceturto daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka, kādu informāciju un kādā apjomā elektroenerģijas tirgotājs un dabasgāzes tirgotājs (turpmāk abi kopā – tirgotājs) ietver elektroenerģijas vai dabasgāzes (turpmāk kopā – enerģija) galalietotājam izsniedzamajos rēķinos un informatīvajos materiālos.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. **rēķins** – darījumu attaisnojuma dokuments, ko tirgotājs izraksta un nosūta galalietotājam samaksai par patērēto enerģiju;

2.2. **izlietots izcelsmes apliecinājums** – izcelsmes apliecinājums, par kuru izcelsmes apliecinājumu reģistrā ir izdarīta atzīme par tā izlietošanu pēc tam, kad izcelsmes apliecinājumā norādītais elektroenerģijas daudzums ir attiecināts uz tirgus dalībnieka patērēto elektroenerģijas daudzumu;

2.3. **izlietots gāzes izcelsmes apliecinājums** – gāzes izcelsmes apliecinājums, par kuru gāzes izcelsmes apliecinājumu reģistrā ir izdarīta atzīme par tā izmantošanu pēc tam, kad tajā norādītais gāzes daudzums ir izmantots, lai apliecinātu galalietotājiem piegādātās gāzes izcelsmi no atjaunīgiem energoresursiem.

2. Elektroenerģijas tirgotāja informācijas sniegšanas pienākumi

3. Tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto elektroenerģiju, rēķinos un rēķinu informācijā norāda vismaz:

3.1. elektroenerģijas tirgotāja nosaukumu un kontaktinformāciju, tostarp e-pasta adresi un tālruņa numuru, kur galalietotājs var saņemt informāciju par rēķinu;

3.2. saņemtā elektroenerģijas produkta nosaukumu;

3.3. norēķinu periodā piegādātās elektroenerģijas apjomu kilovatstundās [kWh], norādot komercuzskaites mēraparāta rādījumus;

3.4. elektroenerģijas cenu norēķinu periodam [EUR/kWh];

3.5. maksu par elektroenerģiju norēķinu periodā [EUR];

3.6. maksu par sistēmas pakalpojumiem un citiem pakalpojumiem [EUR] (neattiecas uz rēķiniem par elektroenerģiju lietotājiem, kas nav mājsaimniecības lietotāji un kas nav deleģējuši elektroenerģijas tirgotāju norēķināties par sistēmas pakalpojumiem), norādot vienības vērtību;

3.7. nodokļus;

3.8. kopējo maksājuma summa norēķinu periodam [EUR];

3.9. datumu, līdz kuram jāsamaksā rēķins;

3.10. elektroenerģijas tirdzniecības līguma termiņu;

3.11. informāciju par katru norēķinu periodu, ja katrā norēķinu periodā tiek nolasīti elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumi, un šā faktiskā elektroenerģijas patēriņa grafisku salīdzinājumu ar galalietotāja elektroenerģijas patēriņu šajā pašā periodā iepriekšējā gadā;

3.12. informāciju par patērētāju organizāciju, energoaģentūru vai citu līdzīgu struktūru kontaktinformāciju, tostarp tīmekļvietņu adreses, kur var iegūt informāciju par pieejamiem enerģiju patērējošu iekārtu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem;

3.13. galalietotāja tirgotāja maiņas kodu vai galalietotāja objekta unikālu identifikācijas kodu;

3.14. informāciju par galalietotāja tiesībām attiecībā uz domstarpību izšķiršanas līdzekļiem, tostarp uz ārpustiesas strīdu izšķiršanu, norādot par ārpustiesas strīdu izšķiršanu atbildīgās institūcijas kontaktinformāciju;

3.15. informāciju par tirgotāja maiņas iespējām;

3.16. informāciju par regulatora tīmekļvietni, kurā publicēta informācija par apliecinātajiem elektroenerģijas cenu salīdzināšanas rīkiem;

3.17. informāciju par elektroenerģijas sadales sistēmas operatora tīmekļvietni, kurā pieejama informācija par savstarpēji salīdzināmu galalietotāju iepriekšējā mēneša vidējo elektroenerģijas patēriņu;

3.18. informāciju par vienoto kontaktpunktu;

3.19. informāciju par to, kur iespējams iepazīties ar šo noteikumu 6., 7. un 8. punktā minēto informāciju.

4. Vismaz reizi gadā pirms norēķinu perioda sākuma tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto elektroenerģiju, izmantojot no rēķina atšķirīgus norēķinu veidus, nosūta uz elektroenerģijas tirdzniecības līgumā norādīto korespondences piegādes adresi, izņemot gadījumus, kad galalietotājs ir atteicies saņemt informatīvos materiālus korespondences piegādes adresē, vai publicē elektroenerģijas tirgotāja galalietotāju pašapkalpošanās sistēmā informatīvo materiālu, kurā norāda vismaz:

4.1. tirgotāja nosaukumu un kontaktinformāciju, tostarp e-pasta adresi un tālruņa numuru, kur galalietotājs var saņemt rēķina informāciju;

4.2. saņemtā elektroenerģijas produkta nosaukumu;

4.3. norēķinu periodā prognozēto vidējo elektroenerģijas patēriņu mēnesī [kWh];

4.4. ikmēneša maksājuma apmēru, ko elektroenerģijas tirgotājs piemēros norēķiniem nākamajam norēķinu periodam [EUR];

4.5. elektroenerģijas cenu norēķinu periodam [EUR/kWh];

4.6. maksu par sistēmas pakalpojumiem un citiem pakalpojumiem [EUR];

4.7. nodokļus;

4.8. datumu, kad jābūt veiktai ikmēneša maksājuma apmaksai;

4.9. elektroenerģijas tirdzniecības līguma termiņu;

4.10. galalietotāja norēķinu periodā veikto maksājumu kopsummas salīdzinājumu ar aprēķināto summu par faktiski saņemto pakalpojumu apjomu;

4.11. informāciju par to, kur iespējams iepazīties ar šo noteikumu 3.12.–3.18. apakšpunktā un 6., 7. un 8. punktā minēto informāciju.

5. Elektroenerģijas tirgotājs pēc galalietotāja pieprasījuma nodrošina, ka galalietotājam ir pieejama informācija par elektroenerģijas faktisko patēriņu, tostarp:

5.1. kumulatīvie dati vismaz par iepriekšējiem 36 mēnešiem vai par laikposmu kopš elektroenerģijas tirdzniecības līguma noslēgšanas dienas, ja tas ir īsāks, nodrošinot datu atbilstību laikposmiem, par kuriem sagatavota regulārā rēķinu informācija;

5.2. detalizēti dati atbilstoši elektroenerģijas izmantošanas laikam par katru dienu, nedēļu, mēnesi un gadu, aptverot vismaz iepriekšējos 24 mēnešus vai laikposmu kopš elektroenerģijas tirdzniecības līguma noslēgšanas dienas, ja tas ir īsāks;

5.3. par katru norēķinu periodu, ja katrā norēķinu periodā tiek attālināti nolasīti elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumi, detalizēti atšifrējot elektroenerģijas cenu katram 15 minūšu intervālam un faktisko patēriņu, ar nosacījumu, ja galalietotājs izmanto biržas tarifu;

5.4. vismaz reizi gadā, ja katrā norēķinu periodā netiek nolasīti elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumi, un šā elektroenerģijas faktiskā patēriņa salīdzinājums ar iepriekšējā gada faktisko patēriņu;

5.5. šo noteikumu 5.3. un 5.4. apakšpunktā minētās prasības fiksētas bāzes slodzes tirdzniecības gadījumā attiecas uz tirgotāju, kurš vienlaikus ir arī galalietotāja balansa atbildīgā puse.

6. Vismaz reizi gadā, ne vēlāk kā līdz 31. jūlijam, elektroenerģijas tirgotājs nodrošina galalietotājam iespēju iepazīties ar informatīvu materiālu, kurā ietver ziņas par iepriekšējā kalendārajā gadā piegādātās elektroenerģijas izcelsmi, norādot:

6.1. no elektroenerģijas ražotājiem Latvijā iepirktās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā;

6.2. no citiem tirgotājiem Latvijā iepirktās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā;

6.3. elektroenerģijas biržā iepirktās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā;

6.4. no katra atjaunojamo energoresursu veida (hidroenerģijas, biogāzes, biomasas, vēja enerģijas, saules enerģijas vai cita atjaunojamo energoresursu veida) saražotās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā;

6.5. no katra fosilā kurināmā veida (dabasgāzes, oglēm, degakmens vai cita fosilā kurināmā veida) saražotās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā;

6.6. citas elektroenerģijas, kas nav minēta šo noteikumu 6.4. vai 6.5. apakšpunktā, taču norādīta elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora aprēķinātajā neapliecinātās elektroenerģijas izcelsmes sastāvā, īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā.

7. Elektroenerģijas tirgotājs šo noteikumu 6.4., 6.5. un 6.6. apakšpunktā minēto informāciju norāda atbilstoši tā izlietotajiem izcelsmes apliecinājumiem un elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora aprēķinātajam neapliecinātās elektroenerģijas izcelsmes sastāvam. Izcelsmes apliecināšanai par iepriekšējo kalendāro gadu var izmantot izcelsmes apliecinājumus, kas izlietoti ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1. aprīlim. Informāciju par elektroenerģijas izcelsmi norāda katram tirgotāja produktam atsevišķi.

8. Vismaz reizi gadā, ne vēlāk kā līdz 31. jūlijam, elektroenerģijas tirgotājs atbilstoši tā izlietotajos izcelsmes apliecinājumos norādītajai informācijai un elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora tīmekļvietnē publicētajai informācijai nodrošina iespēju galalietotājam iepazīties ar informatīvu materiālu, kurā norāda informāciju par galalietotājiem piegādātās elektroenerģijas ražošanas ietekmi uz vidi iepriekšējā kalendārajā gadā vismaz attiecībā uz oglekļa dioksīda emisijām un radioaktīvajiem atkritumiem. Informāciju par elektroenerģijas ražošanas ietekmi uz vidi norāda katram tirgotāja produktam atsevišķi.

9. Elektroenerģijas tirgotājs nodrošina, ka šo noteikumu 6., 7. un 8. punktā minētie informatīvie materiāli ir pieejami tirgotāja tīmekļvietnē, kā arī pēc galalietotāja pieprasījuma nodrošina šo informatīvo materiālu izsniegšanu drukātā veidā.

3. Dabasgāzes tirgotāja informācijas sniegšanas pienākumi

10. Tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto dabasgāzi, rēķinos un rēķinu informācijā norāda vismaz:

10.1. dabasgāzes tirgotāja nosaukumu un kontaktinformāciju, tostarp e-pasta adresi un tālruņa numuru, kur galalietotājs var saņemt informāciju par rēķinu;

10.2. saņemtā dabasgāzes produkta nosaukumu;

10.3. norēķinu periodā piegādātās dabasgāzes apjomu kubikmetros [m^3] un kilovatstundās [kWh], norādot komercuzskaites mēraparāta rādījumus;

10.4. dabasgāzes cenu norēķinu periodam, kas ietver uzglabāšanas un pārvades sistēmas pakalpojumus [EUR/kWh];

10.5. maksu par dabasgāzi norēķinu periodā [EUR];

10.6. maksu par sistēmas pakalpojumiem [EUR], norādot vienības vērtību;

10.7. nodokļus;

10.8. kopējo maksājuma summu norēķinu periodam [EUR];

10.9. datumu, kad jābūt veiktai rēķina apmaksai;

10.10. dabasgāzes tirdzniecības līguma termiņu;

10.11. informāciju par katru norēķinu periodu, ja katrā norēķinu periodā tiek nolasīti komercuzskaites mēraparāta rādījumi, un šā dabasgāzes faktiskā patēriņa grafisku salīdzinājumu ar iepriekšējā gada attiecīgā norēķinu perioda faktisko patēriņu;

10.12. informāciju par patērētāju organizāciju, energoaģentūru vai citu līdzīgu struktūru kontaktinformāciju, tostarp tīmekļvietņu adresēm, kur var iegūt informāciju par pieejamiem enerģiju patērējošu iekārtu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem;

10.13. galalietotāja tirgotāja maiņas kodu vai galalietotāja objekta unikālu identifikācijas kodu;

10.14. galalietotāja saskaņā ar dabasgāzes tirdzniecības līgumu iegādātās no atjaunīgiem energoresursiem saražotās gāzes un atsevišķi mazoglekļa gāzes īpatsvaru;

10.15. informāciju par galalietotāja tiesībām attiecībā uz domstarpību izšķiršanas līdzekļiem, tostarp uz ārpustiesas strīdu izšķiršanu, norādot par ārpustiesas strīdu izšķiršanu atbildīgās institūcijas kontaktinformāciju;

10.16. informāciju par tirgotāja maiņas iespējām;

10.17. norādi uz publiski pieejamu informācijas avotu vai tīmekļvietni, kurā publicēta informācija par regulatora apliecinātajiem dabasgāzes cenu salīdzināšanas rīkiem;

10.18. norādi uz publiski pieejamu informācijas avotu vai tīmekļvietni, kurā pieejama informācija par savstarpēji salīdzināmu galalietotāju iepriekšējā mēneša vidējo dabasgāzes patēriņu;

10.19. informāciju par vienoto kontaktpunktu;

10.20. informāciju par to, kur iespējams iepazīties ar šo noteikumu 13., 14. un 15. punktā minēto informāciju.

11. Vismaz reizi gadā pirms norēķinu perioda sākuma dabasgāzes tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto dabasgāzi, izmantojot no rēķina atšķirīgus norēķinu veidus, nosūta uz dabasgāzes tirdzniecības līgumā norādīto korespondences piegādes adresi vai pēdējās garantētās piegādes saņēmējam uz gazificētā objekta adresi, izņemot gadījumus, kad galalietotājs ir atteicies saņemt informatīvos materiālus korespondences piegādes adresē, vai publicē dabasgāzes tirgotāja galalietotāju pašapkalpošanās sistēmā informatīvo materiālu, kurā norāda vismaz:

11.1. tirgotāja nosaukumu un kontaktinformāciju, tostarp e-pasta adresi un tālruņa numuru, kur galalietotājs var saņemt rēķina informāciju;

11.2. saņemtā dabasgāzes produkta nosaukumu;

11.3. norēķinu periodā prognozēto vidējo dabasgāzes patēriņu mēnesī kubikmetros [m^3] un kilovatstundās [kWh], norādot komercuzskaites mēraparāta rādījumus;

11.4. ikmēneša maksājuma apmēru, ko tirgotājs piemēros norēķiniem nākamajam norēķinu periodam [EUR];

11.5. dabasgāzes cenu norēķinu periodam, kas ietver uzglabāšanas un pārvades sistēmas pakalpojumus [EUR/kWh];

11.6. maksu par sadales sistēmas pakalpojumiem [EUR], norādot vienības vērtību;

11.7. nodokļus;

11.8. datumu, līdz kuram jāsamaksā ikmēneša maksājums;

11.9. dabasgāzes tirdzniecības līguma termiņu;

11.10. galalietotāja norēķinu periodā veikto maksājumu kopsummas salīdzinājumu ar aprēķināto summu par faktiski saņemto pakalpojumu apjomu;

11.11. informāciju par norēķinu periodā piegādātās dabasgāzes apjomu kubikmetros [m^3] un kilovatstundās [kWh], kā arī informāciju par šā apjoma pārrēķinu;

11.12. informāciju par to, kur iespējams iepazīties ar šo noteikumu 10.12.–10.19. apakšpunktā un 13., 14. un 15. punktā minēto informāciju.

12. Dabasgāzes tirgotājs pēc galalietotāja pieprasījuma nodrošina, ka galalietotājam ir pieejama informācija par dabasgāzes faktisko vai sadales sistēmas operatora aprēķināto patēriņu:

12.1. vismaz par iepriekšējiem 36 mēnešiem vai par laikposmu kopš dabasgāzes tirdzniecības līguma noslēgšanas dienas, ja tas ir īsāks par 36 mēnešiem;

12.2. vismaz reizi gadā, ja katrā norēķinu periodā netiek nolasīti komercuzskaites mēraparāta rādījumi, un šā dabasgāzes faktiskā patēriņa salīdzinājumu ar iepriekšējā gada faktisko patēriņu;

12.3. ja komercuzskaites mēraparāta rādījumi tiek nolasīti attālināti, informāciju par vēsturisko dabasgāzes patēriņu, tostarp:

12.3.1. par kumulatīviem datiem par vismaz iepriekšējiem 36 mēnešiem vai par laikposmu kopš dabasgāzes tirdzniecības līguma noslēgšanas dienas, ja tas ir īsāks, nodrošinot datu atbilstību laikposmiem, par kuriem sagatavota regulārā rēķinu informācija;

12.3.2. par detalizētiem datiem atbilstoši dabasgāzes izmantošanas laikam par katru dienu, nedēļu, mēnesi un gadu, aptverot vismaz iepriekšējos 24 mēnešus vai laikposmu kopš dabasgāzes tirdzniecības līguma noslēgšanas dienas, ja tas ir īsāks.

13. Dabasgāzes tirgotājs vismaz reizi gadā, ne vēlāk kā līdz 31. jūlijam, nodrošina galalietotājam informāciju par iepriekšējā kalendārajā gadā piegādātās dabasgāzes ietekmi uz vidi, vismaz attiecībā uz oglekļa dioksīda emisijām.

14. Vismaz reizi gadā, ne vēlāk kā līdz 1. aprīlim, dabasgāzes tirgotājs nodrošina iespēju galalietotājam iepazīties ar informatīvu materiālu, kurā ietver ziņas par iepriekšējā kalendārajā gadā piegādātās dabasgāzes izcelsmi, norādot:

14.1. galalietotājiem piegādātās dabasgāzes izcelsmes valsti, tostarp sašķidrinātās dabasgāzes izcelsmes valsti, ja šāda informācija dabasgāzes tirgotājam ir pieejama;

14.2. dabasgāzes, tostarp biometāna, avotus Latvijā, ja šāda informācija dabasgāzes tirgotājam ir pieejama;

14.3. no atjaunīgiem energoresursiem saražotās gāzes īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātās gāzes apjomā.

15. Dabasgāzes tirgotājs šo noteikumu 14.3. apakšpunktā minēto informāciju norāda atbilstoši attiecīgā produkta ietvaros izlietotajiem gāzes izcelsmes apliecinājumiem. Gāzes izcelsmes apliecināšanai par iepriekšējo kalendāro gadu var izmantot gāzes izcelsmes apliecinājumus, kas izlietoti ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1. aprīlim.

16. Dabasgāzes tirgotājs nodrošina, ka šo noteikumu 13., 14. un 15. punktā minētie informatīvie materiāli ir pieejami tirgotāja tīmekļvietnē, kā arī pēc galalietotāja pieprasījuma nodrošina šo informatīvo materiālu izsniegšanu drukātā veidā.

4. Kopējās prasības

17. Tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto elektroenerģiju un dabasgāzi, var izrakstīt apvienotu rēķinu par abiem pakalpojumiem, norādot vismaz šo noteikumu 3. un 10. punktā minēto informāciju.

18. Tirgotājs galalietotājam rēķinu par patērēto enerģiju izsniedz:

18.1. vismaz reizi gadā, pamatojoties uz faktisko patēriņu;

18.2. vismaz reizi sešos mēnešos, ja patēriņa dati netiek nolasīti attālināti, pamatojoties uz galalietotāja iesniegtajiem komercuzskaites mēraparāta rādījumiem vai sadales sistēmas operatora aprēķināto patēriņu;

18.3. vismaz reizi trijos mēnešos, ja galalietotājs pieprasa biežāku rēķina vai rēķina informācijas saņemšanu vai ir izvēlējies to saņemt elektroniski;

18.4. vismaz reizi mēnesī, ja patēriņa dati tiek nolasīti attālināti.

19. Tirgotājs rēķinā un rēķina informācijā finansiālo pamatinformāciju (kopējais maksājums, cenas komponentes un apmaksas datums) uzskatāmi norāda atsevišķi no pārējām rēķina daļām.

20. Ja tirdzniecības līgums paredz produkta, cenas vai atlaides izmaiņas nākotnē, tirgotājs rēķinā norāda informāciju par attiecīgajām izmaiņām un datumu, no kura tās piemēro.

21. Galalietotāju iesniegumus par šajos noteikumos tirgotājam noteikto pienākumu izpildi izskata regulators. Pēc galalietotāja iesnieguma saņemšanas vai pēc savas iniciatīvas regulators izvērtē tirgotāja rīcības atbilstību šiem noteikumiem un lemj par tiesiskām sekām, ja tirgotājs nav izpildījis tam šajos noteikumos noteiktos pienākumus.

5. Noslēguma jautājumi

22. Atzīt par spēku zaudējušu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2020. gada 3. decembra lēmumu Nr. 1/16 "Noteikumi par informāciju elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem" (Latvijas Vēstnesis, 2020, 236. nr.).

23. Noteikumi stājas spēkā 2027. gada 1. janvārī.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Direktīvas (ES) 2019/944 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES;

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 13. septembra Direktīvas (ES) 2023/1791 par energoefektivitāti un ar ko groza Regulu (ES) 2023/955 (pārstrādāta redakcija);

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 13. jūnija Direktīvas (ES) 2024/1788 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgo gāzu, dabasgāzes un ūdeņraža iekšējiem tirgiem, ar ko groza Direktīvu (ES) 2023/1791 un atceļ Direktīvu 2009/73/EK.